
Naturvärdesinventering Elisefarm, Höör och Hörby kommuner

Bettina Ekdahl, Marika Stenberg, april 2020
På uppdrag av: Elisefarm AB, Lars Ingesson

Ekoll AB

Titel: Naturvärdesinventering Elisefarm,
Höör och Hörby kommuner
Beställare: Elisefarm AB, Lars Ingesson
Författare: Bettina Ekdahl, Marika Stenberg
Foto: © Marika Stenberg, Ekoll AB och Lars
Ingesson (foto markerade A-L)
Kartor: Bettina Ekdahl, Marika Stenberg

Innehåll

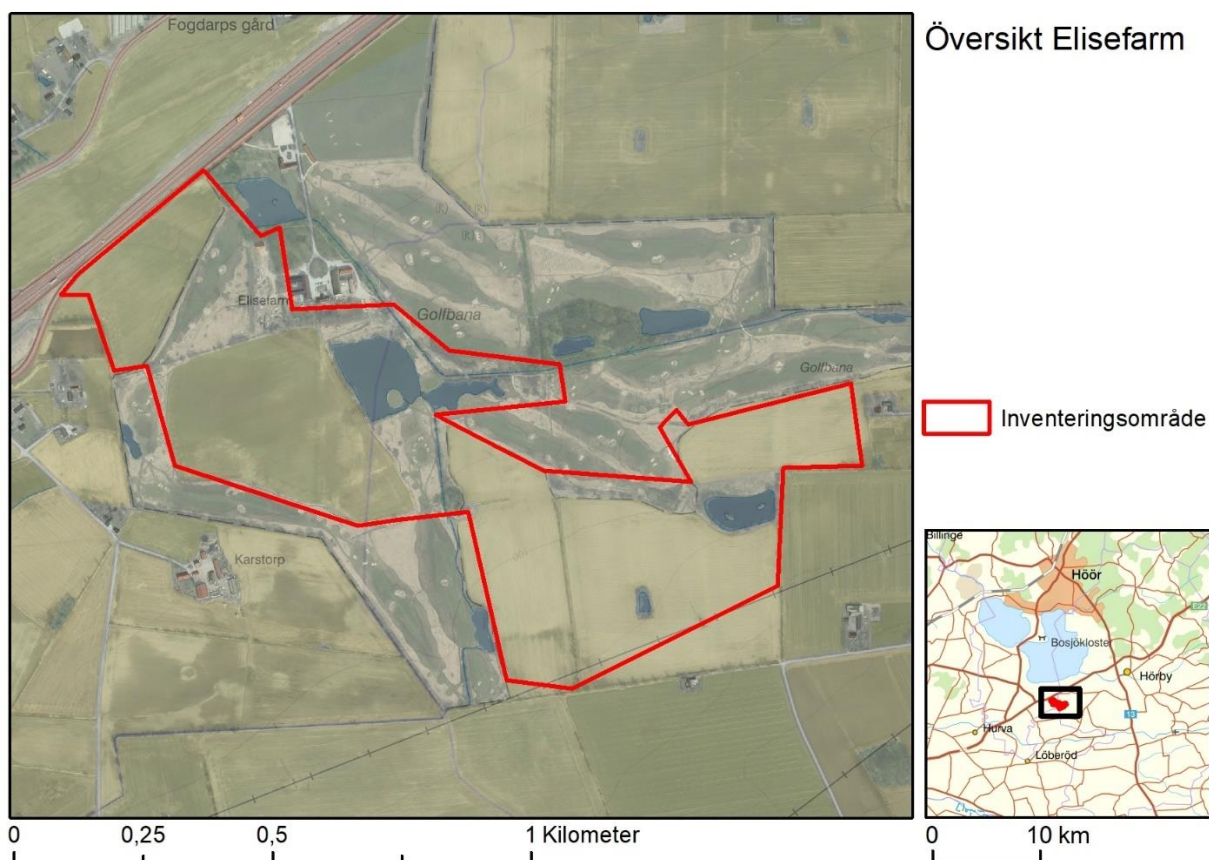
Uppdraget.....	4
Metodik.....	4
Naturvärdesinventering på förstudienivå.....	6
Naturvärdesinventering på fältnivå.....	6
Tillägg.....	6
Resultat.....	7
Förstudie.....	7
Fältstudie.....	8
Områdesbeskrivning.....	8
Naturvärdesbedömning.....	9
Naturvårdsarter.....	31
Fördjupad artinventering groddjur.....	31
Samlad bedömning.....	33
Litteratur.....	34

Uppdraget

I samband med ett nytt planprogram som tagits fram för Elisefarm har Ekoll AB utfört en naturvärdesinventering (NVI) av området som omfattas planprogrammet (fig. 1).

Naturvärdesinventeringen utgör en komplettering till planprogrammet.

Majoriteten av marken inom inventeringsområdet består i dagsläget av åkermark men här finns även mindre träddungar, dammar och småvatten. Delar av den befintliga golfbanan som anlades 2005 ingår även i inventeringsområdet. Jordbruk har varit den dominerande markanvändningen under hela 1900-talet och gårdsmiljön kring Elisefarm är den kulturmiljö som finns bevarad i området. Den större bevattningsdammen som finns intill golfbanan anlades under 2000-talet.

Figur 1. Översikt över inventeringsområdet och hur det ligger i förhållande till Höör, Hörby och Ringsjöarna.

Metodik

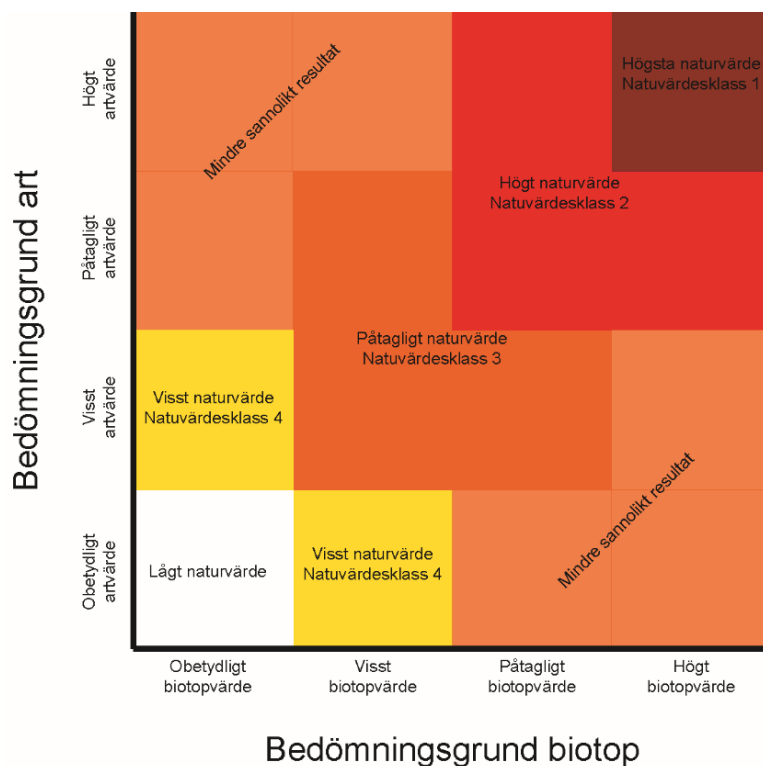
Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt svensk standard SS199000:2014 med detaljeringsgrad ”detalj”, vilket innebär att minsta kartlagda yta (naturvärdesobjekt) är 10 m². Ytan kan även innehålla värdeelement (såsom stockar och äldre träd) som kan pekas ut. En yta ska vara homogen (förutom att den kan ha värdeelement) och utgöras av en dominerande naturtyp och därmed ha samma värde för biologisk mångfald.

Syftet med en NVI är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och bedöma områdets naturvärden. NVI omfattar varken konsekvensbedömning eller bedömning av framtida naturvärde eller ekosystemtjänster. En NVI ger därför inget direkt svar kring exploateringskänslighet eller utvecklingspotential, däremot utgör den ett viktigt underlag för planering.

Naturvärdet bedöms enligt fyra naturvärdesklasser (grad av naturvärde):

- Naturvärdesklass 1 – Högsta naturvärde (störst positiv betydelse för biologisk mångfald)
- Naturvärdesklass 2 – Høgt naturvärde (stor positiv betydelse för biologisk mångfald)
- Naturvärdesklass 3 – Påtagligt naturvärde (påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald)
- Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde (viss positiv betydelse för biologisk mångfald)

Naturvärdet bedöms med hjälp av en kombination av bedömningsgrunderna ”art” och ”biotop” och avser den biologiska mångfaldens nuvarande tillstånd och vilka kvaliteter en biotop har (figur 2). Bedömningen baseras dels på en fältinventering av funna arter och biotoper, dels av tidigare rapporter, t e x artförekomster på Artportalen, Trädportalen och andra uppgifter från trovärdiga källor.

Figur 2. Matris för bedömning av naturvärde. Omarbetad efter SIS-TR 199001:2014

I bedömningen ”art” ingår bland annat naturvårdsarter och artrikedom (artantal eller artdiversitet). Enligt Artdatabanken (<https://www.artdatabanken.se/arter-och-natur/biologisk-mangfald/naturvardsarter/>) är ”naturvårdsarter ett samlingsbegrepp för arter som behöver uppmärksammas inom naturvärden; arter som är extra skyddsvärda, antingen genom att själva vara av särskild vikt eller genom att peka på att områden eller naturtyper är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv. I begreppet ingår rödlistade arter, fridlysta arter och arter som är listade i

EU:s art- och habitatdirektiv, signalarter (indikerar artrikedom), ansvarsarter (sådana som har en stor andel av sin population i Sverige), samt nyckelarter (arter med generellt stor positiv eller negativ betydelse för biologisk mångfald). Observerade naturvårdsarter och invasiva arter läggs in på Artportalen.

Bedömningsgrunden ”biotop” baseras på kvalitet på biotopen (biotopens betydelse för den biologiska mångfalden) samt sällsynthet och generella hotbild såsom: förekomst av nyckelarter, naturlighet, strukturer och värdeelement, kontinuitet samt läge, storlek och form (t ex småskalighet och variation i odlingslandskapet). Vid bedömningen tar man också hänsyn till hur sällsynt och hotad biotopen är regionalt och nationellt. Det bör framhållas att en NVI inte innefattar bedömning av ett områdes betydelse för friluftslivet men kulturhistoriska spår kan inkluderas om de har betydelse för biologisk mångfald (t ex gårdsgårdar). Fältinventeringen vid en NVI ska i Skåne utföras under perioden 1 april till 30 november.

Naturvärdesinventering på förstudienivå

Inför fältbesöket inhämtades information om förekommande arter i området via Artportalen (2020-04-06, period 2000-2020, 1980-2020 för kärlväxter), förekommande skyddade områden (Skyddad Natur, Naturvårdsverkets karttjänst) samt studier av andra kartor (topografiska kartan samt flygbilder). Potentiella naturvärdesobjekt identifierades för noggrannare bedömning i fält.

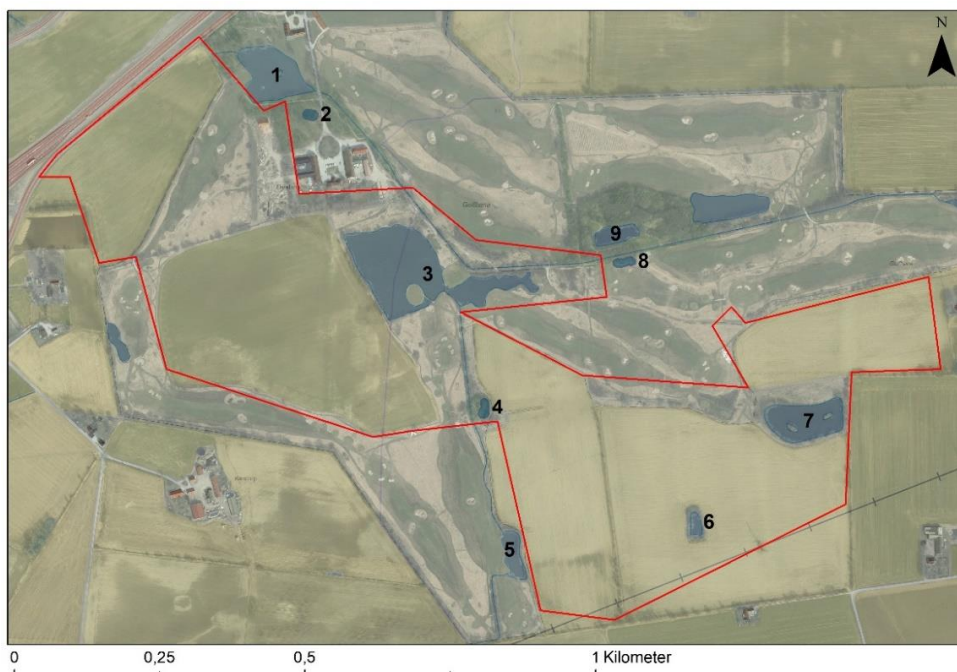
Naturvärdesinventering på fältnivå

Fältinventeringar gjordes 2020-04-08 genom att ströva igenom hela området i syfte att identifiera olika naturvärdesobjekt baserat på till exempel förekomster av naturvärdesarter och biotoper med nyckelarter eller betydelse för biologisk mångfald. Inventeringarna utfördes av Marika Stenberg (biotoper, groddjur och flora) och Bettina Ekdahl (biotoper, groddjur och flora).

Tillägg

Tilläggen ”naturvärdesklass 4” och ”fördjupad artinventering” har genomförts inom hela området. Tillägget naturvärdesklass 4 innebär att naturvärdesobjekt med visst naturvärde avgränsades på samma sätt som naturvärdesobjekt med påtagligt, högt eller högsta naturvärde. Den fördjupade artinventeringen riktade sig mot groddjur då det finns dammar i området som kan fungera som potentiella lekvatten för större vattensalamander. De dammar som ligger innanför eller i nära anslutning till inventeringsområdets gränser inventerades för att undersöka hur groddjuren rör sig i området (fig. 3). Inventeringen utfördes under kvällstid efter mörkers inbrott.

Figur 3. Översikt över de dammar med fördjupad artinventering av groddjur.

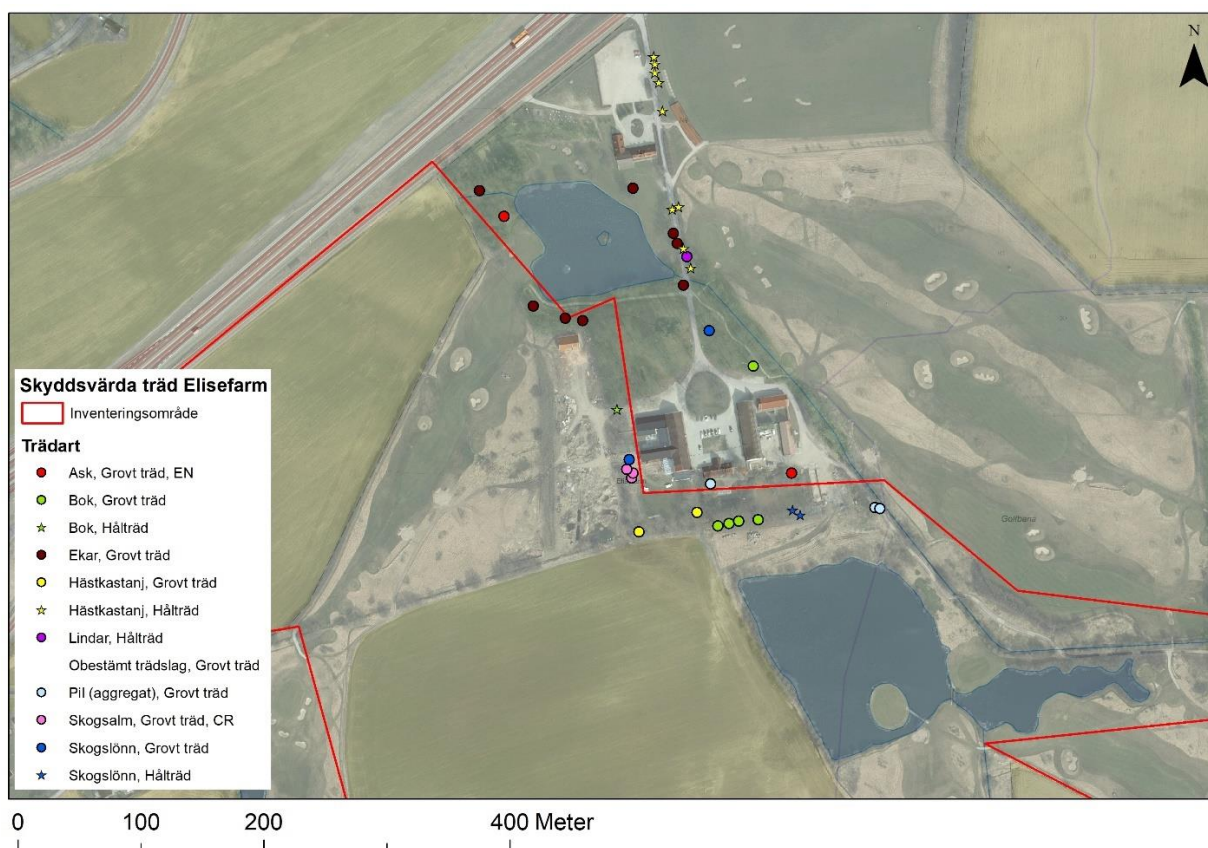
Resultat

Förstudie

19 områden pekades ut som potentiella naturvärdesobjekt utifrån kartstudier. Efter bedömning i fält avgränsades 16 objekt med naturvärde (se fältstudie nedan). Inga skyddade områden förekommer inom eller i nära anslutning till inventeringsområdet.

Inom inventeringsområdet finns naturvårdsarterna alm *Ulmus glabra* (rödlistad som akut hotad, CR) och ask *Fraxinus excelsior* (rödlistad som starkt hotad, EN) sedan tidigare rapporterade. Båda dessa trädarter är hotade av almsjuka respektive askskottsjuka som gjort att båda arternas totala bestånd minskat kraftigt och äldre individer sällan ses i landskapet numera. Därför är friska träd av alm och ask värdefulla att bevara för arter av exempelvis vedlevande insekter som är knutna till alm och ask vars fortlevnad hänger på att gamla individer finns kvar i landskapet. Många insektsarter knutna till alm och ask är även rödlistade. De individer av alm och ask som finns rapporterade kring Elisefarm klassas som skyddsvärda då de är grova äldre träd (fig. 4).

Ytterligare skyddsvärda träd av arterna ek, bok, lind, hästkastanj och pil finns rapporterade kring Elisefarm (fig. 4). Skyddsvärda träd, oavsett art, har ett särskilt värde för biologisk mångfald och bör därför sparas.

Figur 4. Översikt av de skyddsvärda träd som finns rapporterade på Trädportalen.

Utöver de skyddsvärda träden finns inga andra naturvårdsarter rapporterade inom inventeringsområdet. En naturvårdsart som finns rapporterad strax öster om inventeringsområdet är åkerrättika *Raphanus raphanistrum* (rödlistad som sårbar, VU). Åkerrättikan är ett åkerogräs som missgynnats av det intensiva moderna jordbruket och som hör till de åkerogräsarter som tidigare varit vanliga i jordbrukslandskapet. Arten har enstaka spridda förekomster i Skåne och är vanligare i Smålands, Jönköpings och Hallands läns skogsbygder. Att åkerrättika finns rapporterad tyder på att det finns en fröbank av arten i området som gror när förhållandena blir gynnsamma. Med tanke på att fyndet är gammalt (1994), inga fynd är gjorda i närheten av inventeringsområdet under 2000-talet och att arten ofta är tillfällig bedöms den inte ha någon betydelse för inventeringsområdets naturvärden.

Fältstudie

Områdesbeskrivning

Inventeringsområdet består i huvudsak av konventionellt odlad jordbruksmark utan höga naturvärden på grund av dess monokulturella karaktär. Inventeringsområdet omsluts till stora delar av den befintliga golfbanan och omgivningarna består också i huvudsak av odlad jordbruksmark. Utöver åkermarken finns några få övergivna obrukade marktytor i området som är starkt näringspåverkade och floran är därför trivial och domineras av näringsgynnade gräsarter, kirskaål och nässlor. Inom området finns ett flertal objekt som omfattas av det generella biotopskyddet enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken som hyser blommande träd och buskar av

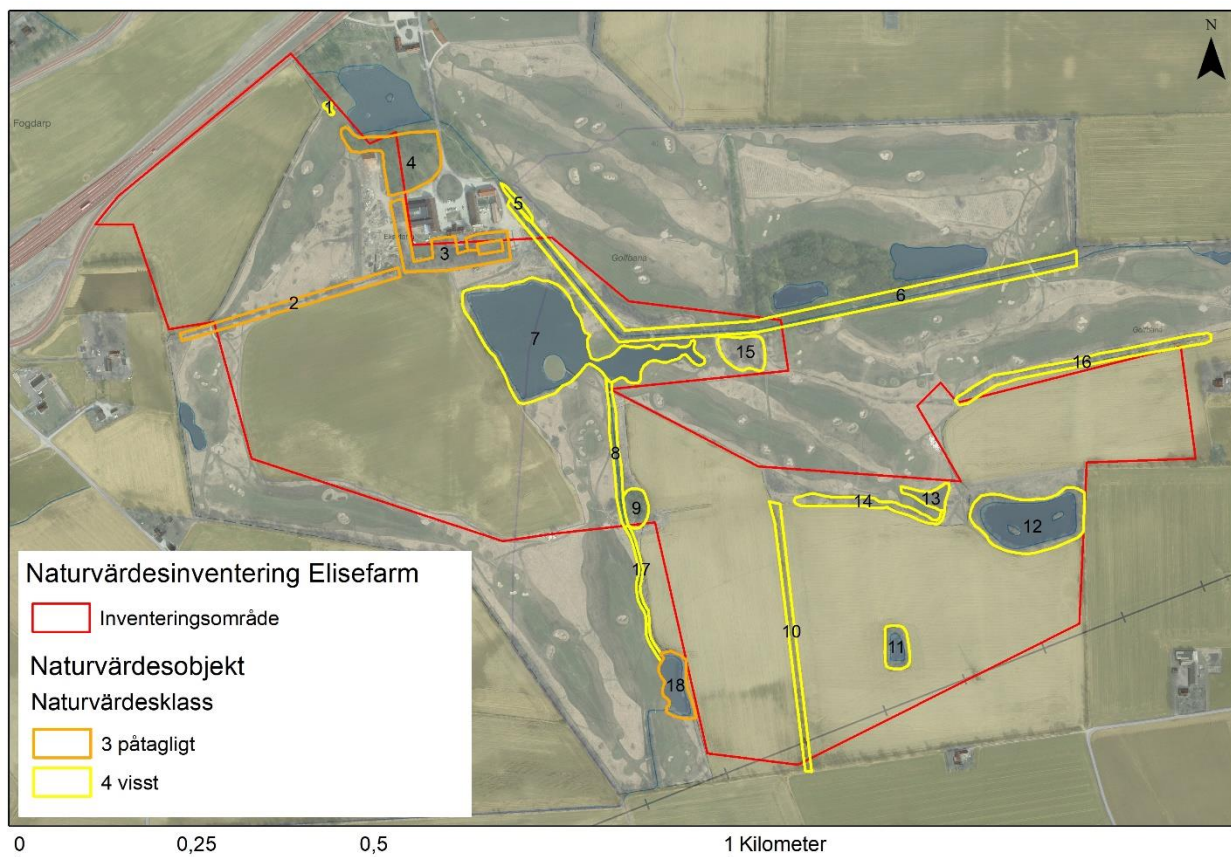

exempelvis sälg, slån och hagtorn. Dessa skapar viktig variation och biologiskt värde på lokal nivå och utgör födoresurser för bland annat pollinerande insekter samt vandringsstråk och uppehållsplatser för däggdjur och fåglar i det intensivt brukade landskapet. De skyddsvärda träd som finns i området är också en förutsättning för att en viss grad av biologisk mångfald ska finnas kvar i området då de är av betydelse för exempelvis vedlevande insekter och fladdermöss.

Naturvärdesbedömning

Vid inventeringen avgränsades 18 naturvärdesobjekt varav 4 objekt med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) och 14 objekt med naturvärdesklass 4 (visst naturvärde) (fig. 5, tabell 1). Objekten består i huvudsak av miljöer som omfattas av generellt biotopskydd och andra mindre obrukade markytor.

Detaljerade objektbeskrivningar av alla de naturvärdesklassade områdena och motiven till klassningarna följer nedan.

Figur 5. Naturvärdesobjekt som avgränsades under fältinventeringen.

Tabell 1. Sammanställning av utpekade naturvärdesobjekt och deras klassningar. Objekt markerade med * omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Objekt	Biotop	Biotopvärde	Artvärde	Samlad bedömning
1	Odlingsröse	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
2	Stenmur*	Visst	Visst	Naturvärdesklass 3
3	Lövträdsdunge	Visst	Visst	Naturvärdesklass 3
4	Lövträdsdunge	Påtagligt	Visst	Naturvärdesklass 3
5	Odlingsröse	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
6	Öppet dike	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
7	Bevattningsdamm	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
8	Öppet dike*	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
9	Märgelgrav*	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
10	Stenmur*	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
11	Märgelgrav*	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
12	Anlagd damm	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
13	Planterat buskage	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
14	Trädklädda stenrösen*	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
15	Planterat buskage	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
16	Stenmur*	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
17	Öppet dike*	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
18	Anlagd damm*	Visst	Visst	Naturvärdesklass 3

Naturvärdesobjekt 1

Naturtyp: Igenväxningsmark

Biotop: Odlingsröse

Naturvårdsarter: ask (EN)

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde.

Beskrivning av området: Odlingsröse klätt med bland annat ask, slån och hassel. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet.

Naturvärdesobjekt 2

Naturtyp: Igenväxningsmark

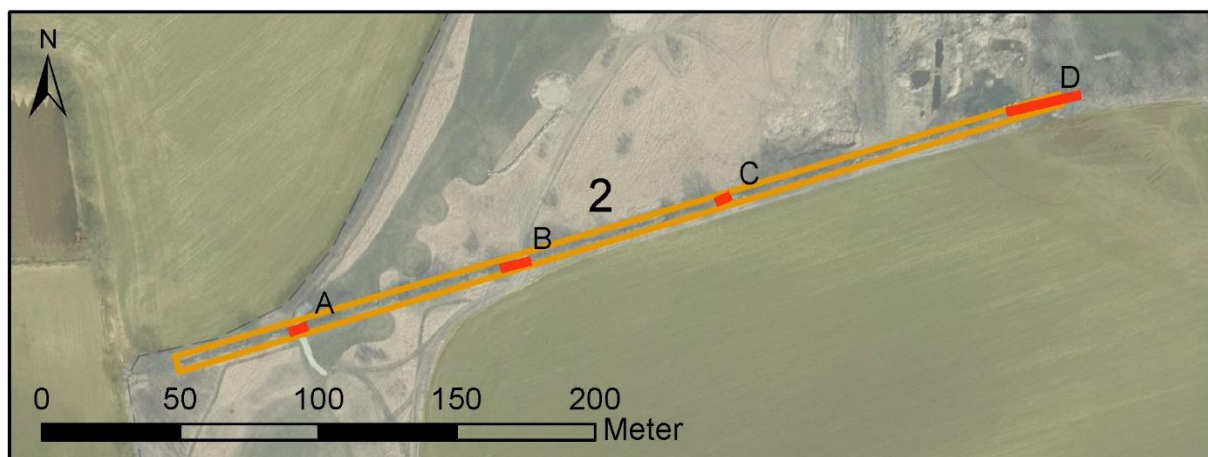
Biotop: Stenmur

Naturvårdsarter: -

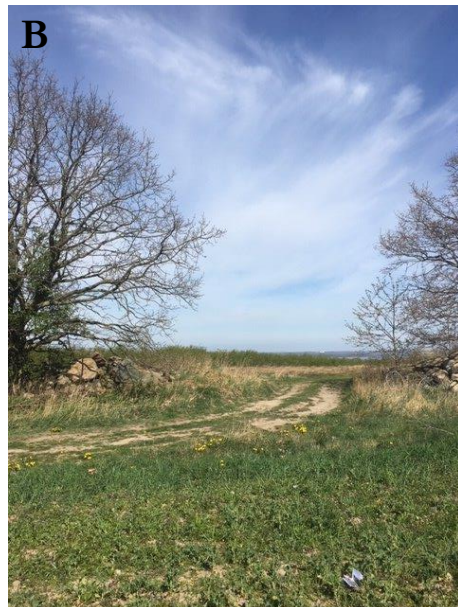
Värdeelement: Skyddsvärd ek (noterad under Ekoll ABs inventering)

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 3, visst biotopvärde, visst artvärde.

Beskrivning av området: Stenmur klädd med körsbär, fläder, ek, lönn och hästkastanj. De blommande träden är av betydelse för pollinerande insekter. En äldre skyddsvärd ek står i murens mittenparti som kan vara av betydelse för vedlevande insekter. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken. Stenmuren är inte helt intakt utan har fyra hål/genomgångar (A-D på karta samt foto).

Naturvärdesobjekt 3

Naturtyp: Park och trädgård

Biotop: lövträdsdunge

Naturvårdsarter: Skogsalm (CR), ask (EN).

Värdeelement: Skyddsvärda träd varav grova almar, två grova hästkastanjer, fyra grova bokar, en grov ask en grov lönn, en grov pil och två hålträd av lönn.

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 3, visst biotopvärde, visst artvärde.

Beskrivning av området: lövträdsparti intill Elisefarms gårdstomt med bland annat hästkastanj, bok, lönn och inslag av alm och ask. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Fladdermöss och vedlevande insekter kan nyttja de skyddsvärda träden som livsmiljö.

Naturvärdesobjekt 4

Naturtyp: Park och trädgård

Biotop: Lövskogsdunge

Naturvårdsarter: gulsippa

Värdeelement: Skyddsvärda träd i form av tre grova ekar

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 3, påtagligt biotopvärde, visst artvärde

Beskrivning av området: Lövskogsdunge med typisk lundflora såsom vitsippa, gulsippa, veronikor, vitskråp och svalört. Trädskikt med bok, lönn och ek. Inom objektet finns tre grova skyddsvärda ekar. Objektet kantas av stenmurar och stenrösen. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Fladdermöss och vedlevande insekter kan nyttja de skyddsvärda träden som livsmiljö.

Naturvärdesobjekt 5

Naturtyp: Igenväxningsmark

Biotop: Gammalt odlingsröse

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Trädklätt odlingsröse som löper längs med vattendrag. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet.

Naturvärdesobjekt 6

Naturtyp: Vattendrag

Biotop: Öppet dike

Naturvårdsarter: gulsippa

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Öppet djupt dike av mer ”naturlig” karaktär med större stenblock och trädklädd kantzonen med pil och körsbär. Kantzonerna är näringspåverkade vilket gör att kirskål och nässlor dominerar i fältskiktet. Mer typisk lundflora växer i kantzonen i objektets södra del med bland annat vitsippa och gulsippa. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet.

Naturvärdesobjekt 7

Naturtyp: Småvatten

Biotop: Bevattningsdamm

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde.

Beskrivning av området: Bevattningsdamm kantad av al och kaveldun i kantzonerna. Lerig botten med gles eller ingen vegetation samt grumligt vatten vilket drar ner naturvärdet. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Den öppna vattenspegeln kan exempelvis nyttjas av fladdermöss under deras nattliga jakt.

Naturvärdesobjekt 8

Naturtyp: vattendrag

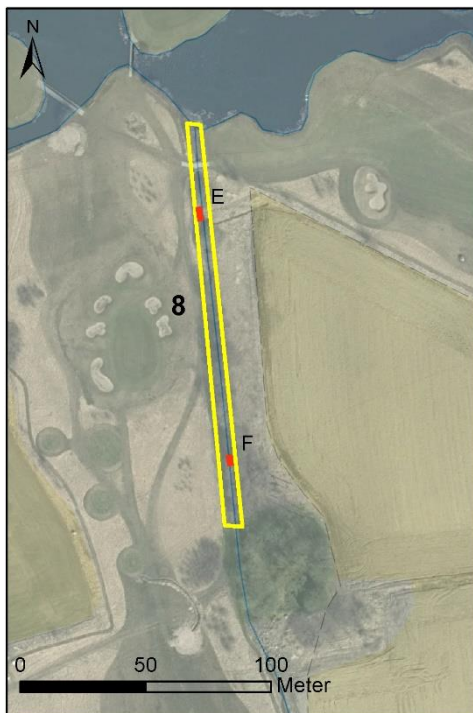
Biotop: öppet dike

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Öppet dike av mer ”naturlig” karaktär med större stenblock och trädklädd kantzon med gamla sälgar al och lönn. Kantzonerna är näringspåverkade vilket gör att kirskaål och nässlor dominerar i fältskiktet. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Omfattas av generell biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken. Över diket finns två överfarter (E och F i karta samt foto).

Naturvärdesobjekt 9

Naturtyp: Småvatten

Biotop: Märgelgrav

Naturvårdsarter: vanlig padda, mindre vattensalamander

Värdeelement: Säl

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: märgelgrav kantad av gamla stora sälgar, al och stenrosen. Vattnet näringspåverkat med mycket trådalger vilket drar ner naturvärdet. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Kan exempelvis nyttjas som livsmiljö för groddjur. Omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Naturvärdesobjekt 10

Naturtyp: Jordbruksmark

Biotop: Stenmur

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Stenmur klädd med al. Muren är uppdelad i stenrösen på flera ställen (figur G-L på karta samt foto). Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Naturvärdesobjekt 11

Naturtyp: Småvatten

Biotop: Märgelgrav

Naturvårdsarter: Vanlig padda

Värdeelement: Säl

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: märgelgrav kantad av gamla säl och stenrosen. Näringspåverkat och grumligt vatten drar ner naturvärdet. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Den öppna vattenspegeln kan exempelvis nyttjas av fladdermöss under deras nattliga jakt och som livsmiljö för groddjur. Omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Naturvärdesobjekt 12

Naturtyp: Småvatten

Biotop: Anlagd damm

Naturvårdsarter: Vanlig padda

Värdeelement: Sälg

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Anlagd damm kantad av bland annat sälg. Näringspåverkat och grumligt vatten drar ner naturvärdet. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Den öppna vattenspegeln kan exempelvis nyttjas av fladdermöss under deras nattliga jakt och som livsmiljö för groddjur.

Naturvärdesobjekt 13

Naturtyp: Igenväxningsmark

Biotop: planterat buskage

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde.

Beskrivning av området: Tätt planterat buskage av hagtorn och slån. Kan ha betydelse för småfåglar, mindre däggdjur och pollinerande insekter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet.

Naturvärdesobjekt 14

Naturtyp: Igenväxningsmark

Biotop: Trädklädda stenrösen

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: Sälga, en skyddsvärd sälga (noterad under Ekoll ABs inventering)

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Parti med spridda stenrösen och större enskilda gamla sälgar samt inslag av hagtorn och slån. Fältskiktet näringspåverkat och domineras av näringsgynnade gräsarter och kirskaål vilket drar ner naturvärdet. Av betydelse för pollinerande insekter. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Stenrösen omfattas av generell biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Naturvärdesobjekt 15

Naturtyp: Igenväxningsmark

Biotop: Planterat buskage

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Tätt planterat buskage av hagtorn och slån. Kan ha betydelse för småfåglar, mindre däggdjur och pollinerande insekter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet.

Naturvärdesobjekt 16

Naturtyp: Igenväxningsmark

Biotop: Stenmur

Naturvårdsarter: -

Värdeelement: Sälg

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde.

Beskrivning av området: Stenmur klädd med sälg och hagtorn. Har betydelse för pollinerande insekter och övervintrande smådjur. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Stenmurar omfattas av generell biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Naturvärdesobjekt 17

Naturtyp: vattendrag

Biotop: öppet dike

Naturvårdsarter: Vanlig padda

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 4, visst biotopvärde, obetydligt artvärde

Beskrivning av området: Öppet grunt dike med tät vattenvegetation kantad med enstaka mindre träd av bland annat pil. Kantzonerna består främst av näringsgynnade gräsarter. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug och spridningskorridor åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Naturvärdesobjekt 18

Naturtyp: Småvatten

Biotop: Anlagd damm

Naturvårdsarter: Större vattensalamander, vanlig padda

Värdeelement: -

Samlad bedömning: Naturvärdesklass 3, visst biotopvärde, visst artvärde

Beskrivning av området: Anlagd damm som i direkt anslutning till golfbanan åt väster, kantad av bland annat pil och al på östra sidan. Näringspåverkat och något grumligt vatten drar ner naturvärdet. Bidrar till variation i den intensivt brukade odlingslandskapet. Fungerar som refug åt arter som annars har svårt att hitta någon livsmiljö i jordbrukslandskapet. Den öppna vattenspegeln kan exempelvis nyttjas av fladdermöss under deras nattliga jakt och som livsmiljö för groddjur. Vid fältbesöket observerades en individ av större vattensalamander. Vattnet nyttjas även av gäss. Omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Naturvårdsarter

Förutom naturvårdsarterna ask och alm som tidigare finns rapporterade i området påträffades naturvårdsarterna gulsippa *Anemone ranunculoides*, vanlig padda *Bufo bufo*, vanlig groda *Rana temporaria*, mindre vattensalamander *Lissotriton vilgaris* inom inventeringsområdet. Större vattensalamander *Triturus cristatus* påträffades strax utanför inventeringsområdet.

Gulsippa är karaktäristisk för rika ädellövskogar och växer i basiska mullrika jordar vilket uppskattas av många vårbloppmande arter i denna typ av miljö. Gulsippan indikerar därför att det finns en varierande flora i ett område.

De observerade groddjuren är, liksom alla groddjur i Sverige, fridlysta och bör därför lyftas fram. Att vanlig padda, vanlig groda och mindre vattensalamander finns i området indikerar att områdets småvatten är viktiga miljöer för groddjur som annars har svårt att hitta livsmiljöer i det intensiva jordbrukslandskapet trots att många av vattnen är starkt näringspåverkade, grumliga och många gånger saknar undervattensvegetation. Den större vattensalamander är mer kräsen vid val av dammar jämfört med de andra observerade groddjuren och indikerar därför högre kvalitet på ett småvatten (klarare, fiskfritt, ofta vegetationsrikt vatten (undervattensväxter), med högre pH) vilket även gynnar många andra arter knutna till småvatten.

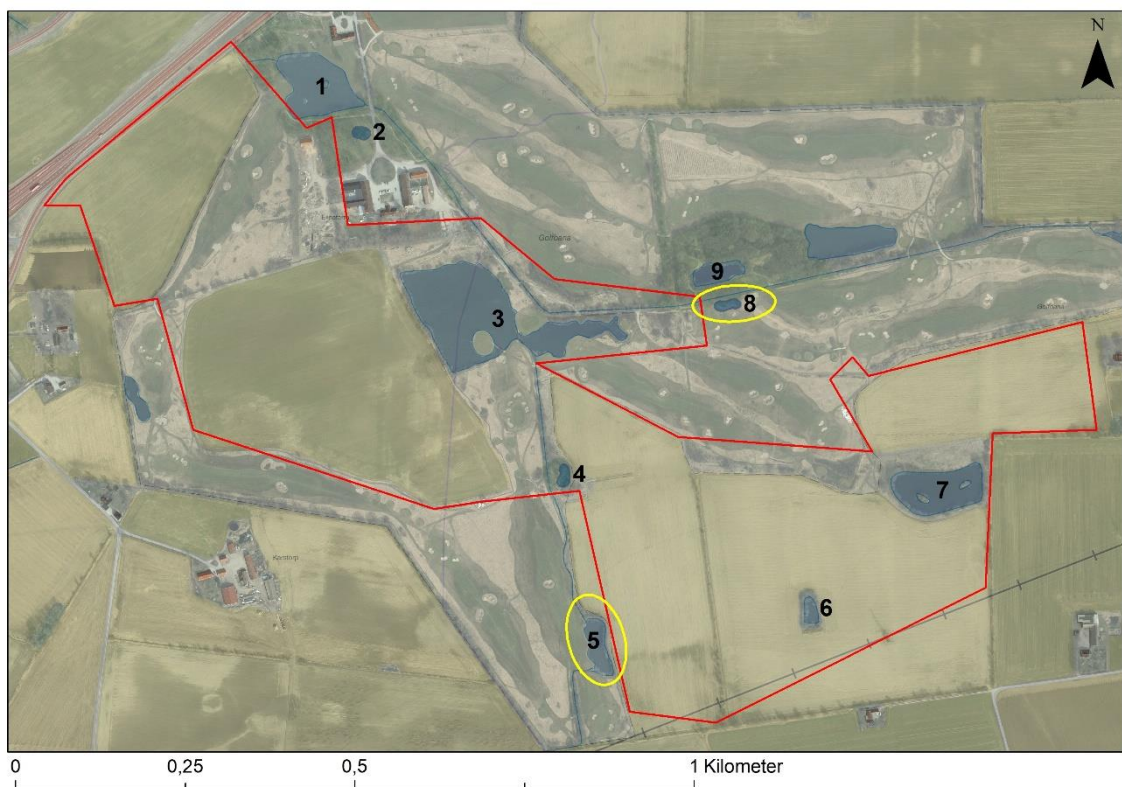
Fördjupad artinventering groddjur

Groddjur observerades i alla dammar utom en (tabell 2). Den större vattensalamandern observerades i två dammar strax utanför inventeringsområdet (tabell 2, fig. 6). Dessa dammar hade klarare vatten och en av dem (damm 8) hade mycket undervattensvegetation vilket gör dammen till en lämplig reproduktionslokal för arten. Vanlig padda, vanlig groda och mindre vattensalamander skulle kunna nyttja flera av de inventerade småvattnen som reproduktionslokaler då de inte har lika höga krav på sina lekvatten. Groddjuren sågs också nyttja grusstigarna, de obrukade landmiljöerna och vissa bäckfårar som vandringsvägar till och från dammarna vilket visar vikten av dessa miljöer för att groddjuren ska kunna ta sig fram i landskapet.

Tabell 2. Sammanställning av observerade groddjur under den fördjupade artinventeringen. * markerar dammar som ligger utanför planområdet.

Damm	Observerade arter	Kommentar
1*	Inga	Troligen fisk och/eller kräftor. Grumligt vatten.
2*	Vanlig padda	Ganska grumligt vatten
3	Vanlig padda Vanlig groda	Grumligt vatten, viss vegetation i kantonerna, nyttjas av gäss.
4	Vanlig padda Mindre vattensalamander	Grumligt vatten, starkt näringspåverkat
5*	Vanlig padda Större vattensalamander	Grund, halvklart vatten, nyttjas av gäss.
6	Vanlig padda	Grumligt vatten, starkt näringspåverkat
7	Vanlig padda	Grumligt vatten, ingen undervattensvegetation, gäss.
8*	Större vattensalamander	Klart vatten, rikligt med undervattensvegetation.
9*	Vanlig padda	Fisk, abborre observerad, grumligt vatten, ingen undervattensvegetation.

Figur.6 Översikt över inventerade dammar. Gul ring visar vilka dammar som större vattensalamander observerades i.

Den större vattensalamandern är upptagen i Art- och habitatdirektivets bilaga II vilket innebär att den har ett gemensamt bevarandebestånd inom EU och har därför ett starkare skydd. Artens livsmiljöer (levvatten, viloplåter och övervintringsplatser) omfattas av skyddet och utan dispens från förordningen får inte deras populationer störas eller påverkas negativt. För att man inte ska påverka dessa arter negativt vid till exempel exploateringar innebär det att man inte utan dispens från artskyddsförordningen får:

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplåter. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

För övriga arter som inte omfattas av bilaga II eller IV gäller däremot fridlysningsbestämmelserna och man får inte, utan dispens, genomföra åtgärder som påverkar deras bevarandestatus lokalt eller nationellt. För dessa arter gäller också att deras levmiljöer (småvatten i jordbrukslandskapet) är biotopskyddade enligt miljöbalken.

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att inventeringsområdet inte hyser några höga naturvärden men de naturvärdesobjekt som utpekats och befintliga småvatten utgör viktiga livsmiljöer för främst pollinerande insekter, vedlevande insekter, groddjur samt fladdermöss och småfåglar som annars har svårt att hitta livsmiljöer i jordbrukslandskapet. Objekten bidrar med variation i jordbrukslandskapet och har betydelse för den biologiska mångfalden på lokal nivå. De viktigaste komponenterna för den biologiska mångfalden i området utgörs av de skyddsvärda träden, de biotopskyddade områdena och småvattnen. Den större vattensalamandern kan främst nyttja damm 8 som reproduktionslokal men övriga dammar och vandringsvägar utgör även viktiga livsmiljöer för arten och de andra observerade groddjursarterna. De vatten där större vattensalamander förekom ligger utanför planområdet.

Notera att en naturvärdesinventering inte omfattar konsekvensbedömning eller bedömning av framtida naturvärde. En NVI ger därför inget direkt svar kring exploateringskänslighet eller utvecklingspotential av ett område utan ger endast en bild av de befintliga naturvärdena i ett område.

Litteratur

- Artdatabanken. 2014. Arter och naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013
- Naturvårdsverket. 2012. Biotopskyddsområden - Vägledning om tillämpningen av 7 kapitlet 11 § miljöbalken handbok 2012:1
- Naturvårdsverket. 2012. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd. Mål och åtgärder 2012-2016, rapport 6496.
- Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog – naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen.
- SIS Swedish Standards Institute. 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014
- SIS Swedish Standards Institute. 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014
- Tyler, T. m.fl. (red.). 2007. Floran i Skåne. Arterna och deras utbredning. Lundsbotaniska förening. Lund.